

Валерій Сергєєв

Гомін Карпат

Лірика і пісні

“Писаний Камінь”

Косів
2015

ББК 84.4 УКР6

С 32

Сергєєв В.Л.

С 32 Гомін Карпат. Лірика і пісні/ Сергєєв – Косів:
Писаний Камінь, 2015 – 84 с.

«Гомін Карпат» – шоста книжка поета. У своїх віршах автор відкриває різнобарвну палітру карпатських гір. У всій своїй красі оживає перед нами природа у різні пори року.

Всі твори пронизані мотивами любові, світла, добра і віри у нескінченність життя.

В кінці книги подано пісні і коломийки на слова автора.

© В.Л. Сергєєв, 2015

© Видавництво

«Писаний Камінь», 2015

*Душа поезії – не зрима,
Не іграшка для диваків.
Субстанція її – це рима,
Яка живе серед рядків*

(Валерій Сергєєв)

Шановний читачу!

В твоїх руках книга «Гомін Карпат» дялятинського педагога і поета Сергєєва Валерія Леонідовича. Цю людину, добре знану в Делятині та околицях, насправду веде в житті Провидіння Господнє і своєю незвіданою силою надихає на роздуми, що виливаються поетичними китицями зворушливих віршів. В них любов до рідної землі, зачарованість природою свого краю і безперервний пошук...

Занурившись у поетичні рядки «Гомону Карпат», перед тобою відкриється різнобарвна палітра кольорів українських Карпат, які нестримно зливаються із блакитним небокраєм; ти відчуєш шум гірського вітрогону, який тихенько перейде в лагідну тишу лісу; попливеш стрімким потоком униз по течії і після водовороту завмреш у спокійному плесі роздумів; блискавкою розітнеш небо тривоги та відчаю, зорями освітиш землю родинного краю; побачиш силу життя і його цінність та невмирущість.

«Гомін» відкриває перед тобою велич твоєї рідної землі. Дозволяє переметнутись швидко у просторі порів року. Тут зима миттєво спішить здатися перед весняними променями, весна наповнюється літнім теплом, літо наливається золотим світлом осені, а осінь дихає холодом зими. Все йде вперед, помираючи для себе, щоб жити для когось, віддатися в жертву вищій

меті, меті зустрічі із величнішим, вічним, зрештою, Божим. Ні, ти не часто зустрінеш у цій поезії Боже ім'я, але Його годі тут не помітити. Він всюди присутній у Своєму творінні і Ласка Господня промовляє до нас у цьому видимому світі.

Наш гірський край прекрасний і неповторний. Поезія «Гомону Карпат» відкриває його красу і велич. Але земна краса не може втримати душу, що хоче покинути земне, щоб полинати у висоти, зблизитись із Господом і зачерпнути у нього духовної краси, а потім знову повернутись до землі, щоб тою благодаттю поділитись з усіма. Людина не зможе любити, якщо любові не зачепне від Творця. Поезія підносить вгору і повертає вниз. Повертає вниз, щоб знову піднести вгору.

о. Петро Голіней
ліценціат з богослов'я
декан Яремчанського деканату УГКЦ
листопад 2015 р. Б.
Делятин

*Над горами сонце сходить,
Вершини голубить,
Пой вартує жити в світі,
Хто Карпати любить.*

В. Сергєєв

Може, колись я жив на цьому світі,
Ходив по горах, звіра полював?
Можливо, тут посеред трав і квітів,
У першому житті я проживав?

Моя душа і таємничий спомин
Всій сутності наперекір,
Ведуть до полонин безмежних,
До цих прекрасних синіх гір.

Я жив завжди на схилах біля Пруту,
Збирав гриби, і рибу тут ловив,
Мені тепер ніколи не забути –
Той запах гір і аромат грибів.

Шумлять гори, гудуть звори,
Шепочуть ялини,
Гомонять смереки й буки,
Квітнуть полонини.

У задумі в тихім сумі
Стоять чорні скелі.
Підпирають над потоком
Береги й кручелі.

Водоспад реве летючий,
Зі скали злітає.
Знов іду я в рідні гори,
Кров у жилах грає.

Є в нас рай на цьому світі –
Це Карпати в літі.
Квітнуть рясно полонини
В чарівному цвіті.

Як свічки, стоять смереки,
Небо підпирають.
А ялини, мов ті пави,
Віти розпускають.

Сонце гріє, ліс радіє,
Теплий вітер віє.
І на гори й полонини
Свої чари сіє.

Ой ви, гори, полонини,
Зелені Карпати.
Та такої краси в світі
Ніде пошукати.

Земля – наша володарка єдина,
Вона – снів мати й нашої яви.
І наше щастя, і лиха година
В її і в нашій крові є завжди.

Нам свою матір треба шанувати
І від усього злого берегти.
Не намагатись лиш постійно брати,
А колись треба й мамі допомогти.

Я був щасливий, як через роки.
Назустріч дням невідомим спішив,
Вдихаючи трав аромат п'янки
І житніх золотих бабусиних ланів.

Тож, може, спогади оті далекі,
Змережані в дзвінку невидимую нить,
Навсоння рідного, немов лелеки,
Над нами пролетять в небесную блакить.

Ніколи не забуду я дитинство –
Ті безтурботні і веселі дні,
Від них лишилися тільки теплі згадки
Й ніколи не вернути їх мені.

Осінь, листя опадає
І розносить по ярах.
Голі гілля залишає
В горах, лісі і садах.

І дерева між собою
Щось шепочуть вдалині.
Всі охоплені журбою,
Ждуть морозів, ждуть зими.

І пролине час негожий,
І закінчиться зима.
На землі нашій господній
Знову розцвіте весна.

Навесні бджоли у саді бринять, –
У них життєва доля нетривала.
І серце часто билося не раз,
Коли зозуля вдосвіта кувала.

Спів матері і сміх її, і крок
В моїй душі живе тепер у звуках.
О, якби я хотів матусі голосок
Тепер почути в теплих луках.

У пам'яті я хочу воскресити сміх,
Згадати її голоси в уяві.
Всі квіти положить до її ніг,
Згадать слова її й пісні ласкаві.

Коли б'є хвиля у скелясті береги,
Не вбережеш себе від катастрофи.
Свій світ творю із власної снаги,
Все краще укладаю я у строфи.

У світлу ніч під шум старих лісів
Стояв піднявши я до неба руки –
І лиш почув божественний скрипки спів,
І чарівні сопілки тихі звуки.

У цілющому зіллі і воді живій
Щодня мене мама купала.
І в Бога молила добру долю,
Щоб її дитина горя не знала.

Колисала і пісні співала,
І в мене малого всю душу вкладала,
Щоб ріс я рясно, як овес красно,
І лиха година мене обминала.

Я бачив багато природніх див,
Пройшовши шлях довгий по світу.
І саджанець яблуні знов посадив,
Щоби плодоносив він дітям.

Не ждав віддяки за свої труди, –
Коли носив до яблуні я воду.
Не дуже рясно родять в нас сади –
Я мав на думці іншу нагороду.

На цій землі, діждавши сивини,
Повільно дні минали непомітні.
Я дочекався теплої весни,
Яка приходить в гори аж у квітні.

Весна прийшла квітуча і ясна,
Пташки щебечуть радісні й веселі,
І яблунька рожево зацвіла,
Як у раю, для нашої оселі.

Радіє серпень яблуками спілими –
Своє зерно усе зібрати встиг.
Не треба нам за тим, що квітло, скиглити,
Пить оковиту і медів густих.

Дні буйні пройшли і усі нагоди втрачені.
Не треба нам вже згадувать про них:
В аурі осені, у золоті й багрянці
Цей щедрий вечір у мій дім проник.

Зіткала осінь пишнотканний килим
З дарів полів, садів і листя золота.
Даремно ж ми все за минулим скиглимо,
І смутком щастя наша мить розколота.

І розгорнувши в сутінках фіранки,
Красою осені неначе заворожені.
Й виходимо назустріч днині зранку
З думками ясними, з думками гожими.

Муза моя уперта і нещадна,
Роками на неї гну горба.
Я її бранець, вона газдиня повновладна –
З мене зробила раба.

Для неї щоночі пірнаю у прірву,
Виносить на берег мене течія.
Як тяжко підняти те слово чарівне,
В якому вся правда людська і моя.

Під берегом міліло джерело,
Щороку меншало у нім вологи.
Вода прозора там, неначе скло,
Та прибувати вже не мала змоги.

Вода пробила землю і скалу
І з дна землі піднялася на гору.
О, скільки часу треба їй було,
Щоби вона добралася простору.

Що сталося з водою в джерелі?
Яка природня в неї таємниця?
В тій темряві у глибині землі,
Де із роси збирається водиця.

І я пізнав всю тайну джерела –
Коли почистив його від бруду.
І враз вода джерельна ожила
І відновила до життя силу.

О, джерело, послухай, не мілій,
Твоя вода скалу пробила!
Вгамовуй спрагу, не втрачай надій,
Бо в тебе є цілюща сила!

Мене мій шлях завів далеко,
Але ще треба далі йти.
Не думав я, що буде важко
Так прямувати до мети.

Я забував про жалі і втому,
Дорога всім мені була.
Стрімка стежина, геть від дому,
Кудись в невідоме вела.

Ви не сваріть нікого без причини
Й не бійтеся виття вовків.
Ви думаєте легко долинам
Нести тягарі гір і лісів.

Нікого не кидайте у дорозі –
Подумайте, для чого ви йдете.
Згадайте ви про тих, кому ще важче, –
Не буде легко, але дійдете.

Все може статися в дорозі
І не досягнете можливо висоти.
Але ви йдіть, хоч навіть і не в змозі,
Бо нам усім йти треба до мети.

Дороги є важкі, а є зрадливі
І треба нам їх перейти.
Ідіть, якщо й немає сили,
Хоч доповзїть, але все ж до мети!

Спокійно дишуть ліс і річка,
Орел над лісом пролетів.
І чути лиш як дизель-поїзд
Вже на Яремче прогудів.

Як холодно гарячим барвам
Аж до зими горить щодня.
Скінчилось бабине вже літо,
Морози кличе вороння.

Можливо в боязнім чеканні
На холоди і на дощі
Сивіють злегка на світанні
Трава, дерева і кущі.

А ніч у горах тиха й світла —
Вслухаюсь я у дальній спів.
Від місяця багато світла —
Стою самий серед буків.

Стою самий в осіннім лісі,
Зі мною ще й моя душа.
О, якби, як вона хотіла б,
Щоб ще зима до нас не йшла.

Я за своєю юністю не плачу,
Бо не повернути її назад.
Можеш до ста років на землі жити
І молодим ще бути в шістдесят.

А можна в юності перегоріти
І перекреслити усі дива,
Ногами потоптати ніжні квіти –
Хоч квіти різні, але все ж трава.

Не заздрю я щастю чужому,
Бо маю своє у житті.
Пройшовши довгу дорогу,
З любов'ю іду по землі.

Наді мною не лише гриміло,
Але й попелило рядки,
Та серце моє не зчерствіло
І не зрадив свої руки.

Нема вагань і втоми у старості,
Хоч все не побачиш здалля.
Не втратив я щирості й радості,
Хоч на скронях уже сивина.

Тож довго живіть аж, до старості,
Бо людина завжди жива.
У старості є свої радості –
Любов, і кохання, й дива.

Щедрий серпень радує врожаєм,
Обдаровує стоцвіттю польовою,
Роздаровує рясною крастою
Й повнотою радості і раю.

Вабить мене в далечінь безкраю,
Що розквітла ранньою весною:
Вранішньою, срібною росою
Й нивою рясною золотою.

У полоні дні мої і ночі,
Серпень почуття мої леліє.
В серпні народився я підвечір,
Відтоді все квітне й зоряніє.

Зіронька по небу пролетіла,
Як мої молоді роки.
І вже зима все ближче й ближче,
І посивіли у мене виски.

Зірочок багато пролетіло,
Але не усі вони, не всі
Нагадають ще мені про літо,
Загасаючи в нічній росі.

Все, що було, – не пропадає,
Зостається з нами назавжди.
Прийшла до мене моя осінь,
І час прийшов – збирать плоди.

Наша Земля пробула без людей
В просторах світу сотні мільярдів літ.
І зчезнути могла, як щодня гине
В космічному світі метеора слід.

І знову вийти на шляхи забуті
В космічних галактиках нових.
І світ своєї тасмничої суті
Пізнати без людини би не зміг.

Люди на Землі довго жили
Без радості, любові і стремління.
Тисячі років вони провели –
Тільки для зміни своїх поколінь.

Люди навчились звіра полювати,
У лісі ще багаття розвести,
Навчились посуд виробляти,
Зі шкіри звіра шити чоботи.

Вони навчились землю обробляти,
Коня привчили воза нам тягти.
І довго не могли себе пізнати,
Бо треба було риму віднайти.

В цьому житті треба все пізнати,
Перейти через горе і біду.
Треба вміти вірити й прощати,
Пережити підлість і зраду.

В житті нам треба все перепробувати,
Відчути: щастя, кохання і любов.
І треба всім нам добре пам'ятати:
Самі ми творимо ненависть і гнів.

Людське життя – це довга нива.
Цю ниву нам нелегко перейти,
Бо люди є чесні і зрадливі,
Є люди з метою і без мети.

А є овечки у вовчій шкірі,
Які за копійку тебе вб'ють.
А є такі, щоб жити у достатку,
Свого ближнього продають.

Коли живете на цьому світі,
Знайте: життя завжди важке у нас,
Але народжуйте, виховуйте діти,
Щоб вони були кращими за нас.

Купальська ніч в заграві завертить
І буде вже, як довга днина,
Окрилена піснями і вогнем,
Над плесом вогню майне іскрина.

Яскравим, багряним вихрем завертить
Вогниста квітка – вічна і чарівна.
І до ранку буде вогнем горіть
Нев'януча, яскрава, неповторна.

В цю ніч забудемо про все – і повірим,
Що ми боги, і в нашім світі світло.
А світлим ранком, відродженим і свіжим,
Шукаєм те, що у ночі відцвіло...

У горах смереки, як свічі,
В затишному храмі землі,
Немов намальовані на полотні
На ясно-блакитному тлі.

Звідки фарба, свіжість ця звідки?
І хто розмалювати зміг?
В день сонячний лягають тіні
На чистий білосніжний сніг.

Озираюсь й знаходжу тотожних
Пофарбованих в біле беріз.
То у лісі природи художник
Невтомно розфарбовує ліс.

Весна повільно розгортає крила
Над тишею лісів, полів і міст.
Верба коло ріки ще не зацвіла,
І тихо спить у бруньках її лист.
Весна повільно набирає сили –
Від ріллі до багаторічних трав.
І мріють дерева про весну чарівну,
Готуючись до власних творчих справ.
Весна ще тільки набирає сили,
П'є чисту талу воду з потічка.
І розквітають у лісі проліски
Від дотику першого тепла.

Сонце гріє, ліс радіє,
Вітер повіває,
На садочок коло хати
Чари насилає.

Посилає сонце чари
На яблуні й вишні,
Щоб пропали чорні хмари
І морози злісні.

Щедре сонце собі світить
І гори голубить.
І природа розквітає,
Бо весна всіх любить.

Повний місяць у темному вікні,
Від його блиску серце в грудях терпне.
Не був поранений я на війні,
Але болить у мене й щемить серце.

Ніхто не чує цих моїх страждань,
І я не сплю у мороці нічному.
Від невідомих ран, що уночі болять,
Яких не відкривав нікому.

Не ті болять, що я зазнав колись, –
Зажили всі мої операційні рани.
Зблизились вони і затяглись,
Від них zostались тільки шрами.

То особливий біль – це біль душі.
Його не перекинуть на чужі плечі.
Я сам його надбав, душі й собі
І сам несу його через хуртечі.

Коли душа з небес приходить в світ,
Вона сама вибирає для нас дорогу.
І не лякайтесь, як рани заболять,
Болять у тих, хто протоптує дорогу.

Мені судилось насправді на світі
Вірить в добро, що властиве казкам.
Писати і дарувати свої вірші,
Усім небайдужим добрим людям.

Чесність і щедрість поетам властиві,
Я в вірші закоханий серцем без меж.
Книжки дарую, цим і щасливий:
Чим більше даруєш – багатшим стаєш.

Треба, насправді, всім так робити:
Радість роздати з гіркої снаги.
В полях проростає щороку пшениця,
Переживши морози й сніги.

Тому поети тим і щасливі,
Що творити для себе вони не змогли б, –
Вони живуть, як колос на ниві,
Не для себе одного, а людям на хліб.

У смерті є сила сотворіння –
Чорна земля і неба синій звід.
Оживає навесні коріння
І в ранній квітці чути пізній плід.

В нас зі смертю дозрівання схоже,
І в ньому є все – небуття злиття.
Знайте: ніщо не переможе
В зернині вічного зародка життя.

В багрянець одягнені осінні дні,
Згортають в купи листя і палять.
Від літа залишилась згадка мені —
Листя і жовта трава на пам'ять.

Та прийде враз година невідкладна,
І прокричать на відліт журавлі,
Холодний вітер вдарить у обличчя,
І полетять у вирій теплі дні.

Туди далеко, аж за синє море,
Там де нема морозів і зими,
Де цілий рік яскраво світить сонце,
Щоб повернутись знов після зими.

Ще тільки приморозок, та уже холонуть
Осінні ранки у імлі осінній.
В передчутті зимового полону
Вже серце б'ється в тривозі невідомій.

А далі прийде знов зима й морози,
Все навкруги снігом замете.
Озима засне під білим снігом,
На змерзлу землю грудень упаде.

Ударить хуга, вітер, хуртовина,
На річці крига знов почне твердіти.
І тільки сни наші зимові й мрії
Лелітимуть на склі, мов з криги квіти.

Цілюють серце промені останні
І чути лиш гомін пташиних голосів.
Хтось душу мою, мов тятиву, натягнув
І стрілив, і день стрілою пролетів.

Я підкоряюсь нічній темноті,
Проводжаючи промені останні.
І десь далеко в темній самоті
Заходить сонце, згасаючи в воді.

Настала ніч – і місяць сяє,
А в серці небо ясне і безкрає.
І мудрість ночі таємниче дише –
Зі мною муза вірші пише.

Не зупиняюсь в розпачі й на мить,
Ламаю й гну щодня тугі ресори.
Мої думки, одягнуті у сталь, дзвенять,
Немов гартовані морозом.

Кую і гну я всі свої слова,
Немов це не слова, а ресори.
Бо я коваль й водій свого життя,
Й моя поява тут не випадкова.

І хай мене вогнем спалить до тла
Та блискавка душі невтомна.
Поки живу, не кину я пера,
Як коваль ковадла і горна.

Знову вітер посеред ночі завиває,
Вперто зима на землю лягає.
Дощ осінній з жалем за літом ридає
І з вітром слізьми вікна заливає.

Небо над горами почорніло,
Наче в жалобному одязі мати.
Я захистився в хаті стіною,
Яка готова від зими сховати.

Взимку земля, як у сні, безпорадна,
Морозом і снігами в мертві обійми взята.
Мені шкода замерзлого лісу і саду,
Але дочекаємось весняного свята.

Не відрікайся ніколи, ніколи:
Від правди, навіть гіркої,
Що спрямувала твій перший крок,
Ні від сонця, ані зірок.

Не відрікайся ніколи, ніколи:
Від покарання і біди,
Ані від дороги важкої,
Що обрав собі назавжди.

Не відрікайся ніколи, ніколи:
Від своїх слів, що сказав колись,
Від землі, де ти народився,
І в яку тебе колись покладуть.

Зрілість – це яблука спілі
І осінь з багряними листями,
І сивина з заморозками,
І небо з гарячими зорями.

У юності з квітами квітнемо ми –
Молодість радісна й привітна,
Немов вишня, гілками своїми,
Нам стукає в освітлені вікна.

І в старості є свої радості:
Є діти й онуки у старості,
В старості радості в мудрості.
Й не треба боятися старості.

У всесвіті наш час бродить
І не вертається назад.
Він приходить і відходить
І секунді кожній рад.

Нам час цінити треба,
Як зіницю ока берегти.
Не тратьте даремно,
Зумійте секунду зберегти.

Непомітно час минає
Година, за днем роки.
Зацвіте і досягає,
І по цвіту йдуть роки.

Світ завжди у нас суворий
І немає кінця й краю.
Всі шукають щастя свого,
Щоб пожити, як у раю.

Глибина небес бездонна,
Що там є – ніхто не знає,
Але мріяти нам треба,
Мрія ця завжди витає.

Нам далеко всім до раю –
Туди всі не попадають.
А в раю не так буває,
Як усім розповідають.

Божа сила до всіх ласкава
І вона усім керує.
Хто життя в гріху будує,
Горить в пеклі і бідує.

Був сніг, мороз, і крига, й стужа,
Але пташки тепло принесли з раю,
Землю холодну знову розігріли
Веснянками веселими розмаю.

Розмерзлась зорана рілля зчорніла,
Й закоренилась, заколосилась нива.
І вже на сніп багатого врожаю –
Чека до літа, радісна й щаслива.

Навесні природа й ми оживаєм,
А влітку живемо з літнім раєм.
Восени щедрий урожай збираєм,
А з приходом зими завмираєм.

Нам пролісок проганяє зиму
І ми з весною йдемо в літо,
З сухим листям котимось у зиму,
Щоб з весною повернути літо...

Листки паперу, а на них рядки
Й слова, укладені у риму.
О, скільки раз я рвав листки,
Шукаючи ту думку невловиму.

І скільки їх лягало на папір,
Тих літер – перекручених, невинних,
З усіх тих букв робив я твір,
Додаючи ще крові, що у жилах.

Я мнув і рвав листки й на них слова,
І ставив хрест такий, як на могилі,
І знову брав ручку, і писав слова
Такі прості, і добрі, й милі.

Своє життя описував у них
На пам'ять своєму і вашому нащадку.
Про те, що бачив, і про те, що було,
Роками пишу все я по порядку.

Осінь по полях й лісах ходила,
Квітчалась в айстри й сяйва золоті.
І тихо в лісі листом опадали –
Дерева золотаво-багряні.

Ткала осінь свої килими із квітів
Й зачаровувала очі мої.
Снувала павутиною бабине літо
Й посиляла збиточні промені.

Настала осінь у всій своїй красі:
Блаженство, щастя, радість в її статі.
В аврі золотій – владарка велична
І я п'яний від її благодаті.

Минуло тепле літо миле,
Відщебеталися пташки.
Дерева листя поскидали,
Летять у вирій вже бузьки.

То сніг, то дощ, то вітер виє –
Осінній танець заведе,
То хмари сонечко проб'є,
І знову вітер, дощ паде.

В нас на Землі усе мінливе –
З'являється і знов спішить.
Тож знайте: людям не доцільно
Робити все за одну мить.

Гарно плекала траву землиця,
В зелене красила її ялиця.
Квіти веселка малювала,
І мавка вночі її присипала.

Чесав вітер зелені їй коси,
Пив з квітів пахощі і розносив.
Небо дощами її все поїло,
І сонце вранці росами вмило.

Забриніли на полонинах коси,
Трави підкошені мовчки злягли,
І чути навколо запах трави –
Трави під сонцем погрітись лягли...

Прийшла весна, сад пахне цвітом,
Моя вишня буде на врожай рясна.
В мене коло хати розквітла вишня,
Вона у білому, мов молода красна.

Серед дерев першою розцвіла,
Сніжно-білі гілки розпустила.
І весь сад весняний прикрасила,
А потім й яблунька зацвіла.

Весна прийшла! Сади квітують!
І стоїть в повітрі цвіту аромат.
Радіють всі – дерева, бджоли, люди –
Весна принесла благодать.

Я знову тут на гірській дорозі,
Гори навколо зелені.
Видно країни незримі простори,
Киснем п'яніють легені.

В блакитному небі льоти пташині
З піснею волі й пориву.
Слідом за ними лине проміння
І думи у далеч незриму.

Ліс смерековий внизу піді мною,
Буйно шумить верховіттям.
Там у долині тече срібна річка
Шляхом з роками промитим.

Над гірською рікою
Ходить осінь золота.
Де ходив колись я юним,
Там росте вже лобода.

Мені тоді ліси шептали
Своїм листом золотим.
Журавлі вгорі кричали —
І я тоді був молодим.

На душі було так легко —
У ріці текла вода,
А тепер це так далеко,
Не повернеш ті літа.

Ходить осінь з листопадом,
І грудень скоро нагряне.
Вітер з ливнем безпорадним
Листя зриває багряне.

Навздогін за теплим літом
Всі дні птицями знялися.
Прислухаюсь і не знаю:
Шепочуть думки, чи листя.

У горах на диво примхлива зима
І вдень здається, що й сонця нема.
Над горами хмари темні лежать,
Вітри, мов казнилися, постійно летять.

Всі ріки скували морози й льоди,
Ходи по них пішки і танком іди.
Гори й полонини у снігу стоять,
Поля і долини до весни всі сплять.

Як прийде зненацька березня теплінь,
Сонечко проб'ється, довшим стане день,
Будуть дуже раді гори і ліси,
Ріки розіллються і всі потічки.

Сонечку всі раді – бо весна прийшла,
Розтопило кригу, тепло принесла.
Пташечки щебечуть, радіють теплу,
Своїми піснями вітають весну.

Нема пісням ні початку, ні краю —
Наш народ і в біду пісні складає.
І поки народ свої пісні співає,
Його ніхто не перемагає.

В наш час чарівним ясним розмаєм
Лунають хвилі образів і співів.
І знову музики веселі грають
Пісень, окрилених думками, й слів.

Повільно з темряви нічної
Виходить сонце на небосхил.
І з нетерпінням чекають гори,
Щоб їх світанок звеселив.

Синіє річка, трава срібна
У росах схожа на сльозу.
Від сонця вона заблистіла,
Здається, зовсім поблизу.

На прохолодний свіжий ранок
В небаченій своїй красі
Новий виходить ранній ранок,
Знов свіжо-скупаний в росі.

Радіє все живе й сміється —
Щасливе сонечко зійшло.
Усе блистить і нам здається,
Що мраки й ночі не було.

Учора золотом поля горіли,
На срібло кіс лягало збіжжя зріле.
Снопи знесли у копи і накрили,
То було літо й сонце гріло миле.

Пташки співали і хмаринки плили,
Женцям і жницям дні веселі милі.
Слова й пісні, як бджоли срібнокрилі,
З серпами й з косами кругом бриніли.

Сьогодні – зорані поля й городи,
Виблискують на сонці свіжі скиби,
Чекаючи, щоби молоде зерно
Упало в землю, щоб зійти й родити.

У війну завжди земля багровіє
Людською кров'ю, що хлюпоче з жил.
І від згарищ небо чорніє –
Земля запікається, мов марсіанський пил.

Лише поезія живе і не вмирає,
І ще вона усім додає сил.
Але поет під час війни страждає,
Бо він борець за щастя і за мир.

І тільки одне лиш право має,
А інші віддає свої права.
Належить він до тих, кого вбивають,
А не до вбивців, ось так бува.

Як часто уночі не спиться –
І ось посеред темноти
Я бачу те незриме слово,
Якого вдень не зміг знайти.

Воно в повітрі трепотіло,
Немов бджоли легке крило,
Але до хати не влетіло
І тільки душу обпекло.

У слові – вічна таємниця,
Яка завжди від нас таїться,
Наша щоденна таємниця,
Як сонце, небо і водиця.

О, як воно мені потрібне –
Це – сяйво, а чи просто – звук.
Пробуджуюсь – і, наче птиця,
Воно знов вирвалось із рук.

Я з переляку і без тям
Собі шепочу: «Отче наш»,
Шепочу спраглими устами –
Лиш «Отче наш» і «Боже наш».

І знову слово я шукаю,
І знову я вночі не сплю,
І до ранку не засинаю,
Аж поки слово не знайду.

Мороз знову на вікнах намалював
Квіти на склі з інію нарізьблені.
І ми пучками пальців обережно
Прояснюємо узори наліплені.

Щоби крізь скло, морозним квіттям встеленим,
Крізь паморозь засніжених сріблінь,
Хоч краєм ока, та усе ж підглянути
Заобрійну, манливу далечінь.

У мене скроні посивіли –
Бентежусь я трохи про це:
Що і волосся поріділо,
Й чоло полисіло уже.

Але мені сумувати ще рано
Й старіти ще рано мені.
Для людей я прихилив би небо,
Якби умів, літав би в вишині.

Весна знову зиму прогнала
І завітала на мій поріг.
Все краще, що сьогодні є у мене,
Я роками збирав – і зберіг.

Та готовий його всім роздати,
Поділитись ще й щастям своїм.
Своє тепло я готовий віддати,
Щоб тепліше стало нам усім.

Прилетіла зозуленька,
В лісі закувала,
За теплом й красою літа
Зиму сумувала.

Закувала зозуленька
В лісі на ялині,
Літ багато накувала
Вона мені нині.

Куй, зозуле, зозуленько,
Як тобі тут мило,
Щоб сади і жито в полі
Добре в нас родило.

Куй, зозуле, зозуленько,
На щастя і долю,
Щоб розквітла Україна,
Мала долю й волю.

Чоло, як поле, зрізане плугами,
Затвердли в мене давніх швів рубці.
Ще один рік пролинув над горами
І згас, мов каганець, в моїй руці.

Тож ми живемо і життю радієм,
Розвіявши їдкий, зажури дим.
Знов на свят-вечір нову свічку світим,
Назустріч радісним щасливим дням.

З усіх тих днів – і добрих, і поганих
Я в пам'яті тримаю кожен крок.
Й немов було це тільки вчора,
Всі пережиті дні – життя урок.

Минулого часу не забути –
Тепер було, чи давно,
Було далеко, а чи поруч –
Завжди з нами живе воно.

Всі муки і свої болі,
Що доля дає завжди тобі,
І всі біди мимоволі
Несемо на своїм горбі.

Ми часто прагнем з серцем щирим
До правди і до чистоти,
Але, на жаль, з своїм минулим
Повинні у майбутнє йти.

Коли згасає день й смеркає,
Поривом туги раптом беремось:
Від шепоту струнких смерічок
І гомону гірських річок.

Даремно прагнемо догнати сонце,
Спинити ніч, розвіять темноту.
Дороги всі плинуть без зупину
У невідому, безмежну далину...

Вітер з гір посеред ночі
Знову на вухо шепоче мені.
Зійшов місяць на небосхил,
Висить у небі, світить у вікні.

А надворі дихання вітру
Згасає тихо, як вогонь свічі.
Щось визріває в ці хвилини
В моїй душі – і я не сплю в ночі.

Мої думки в голові рояться,
На землю падає білий сніг.
І лишень під ранок засинаю,
Написавши вірш, як падав сніг.

Моя слива навесні
Рясно зацвіла.
Як молода у вельоні
Посеред двора.

Білим цвітом засіяла
Людям на добро.
Гілки вниз понахиляла
У моє вікно.

Бджоли носять мед духмянний,
Радіють весні.
А пташки дзвінкі веселі
Співають пісні.

Зітхає вітер, зачувши літо,
Бо рано прокидаються сади.
Уперше пташка пробує летіти
І перша хмарка з синьої води.

Земля кружляє в змінах світла й тьми,
Довга стежина тягнеться у житі.
Ще серце не вмивалося слізьми,
Кохання і зради ще непережиті.

Ще в зав'язі дріма зачаття плід,
І тільки в снах мені маячить
Гіркий, зрадливий, тасмничий світ –
Щасливий я – мені дванадцять.

Бузьки знову сплеском крил розбили
Затоки днів й збираються у виліт.
Відлітний крик лунає над хатами –
Їм простір неба дав сигнал на зліт.

Відходить день в рожевому зареві,
І відлітають лелеки й журавлі,
Сонцем західним неначе обагрянені –
Зникають ген усі вони в імлі.

Під осінь пізню нових мрій не маю я,
Вдалений звук, у їхній крик вслухаюся.
Птахам усім дорога в вирій стелиться,
А нам лишень – чекати залишається...

Вечірній час прозорості й спокою,
Але мене тривога непокоїть:
Чому цей світ існує поза мною
І не залежить від моїх бажань?

Невже я лиш пилінка в всесвіті,
У вихорі стрімких космічних літ?
Не знаю, чому сила потаємна
Мене на мить поклала у цей світ?

Чи я лишень етап в космічних пробах,
Сил випадкових, зустрічей злиття?
Чи може я біологічний робот,
Експеримент космічного життя?

Невже наша Земля є полігоном
Для пізнання на ній добра і зла?
І ми колись покинемо нашу Землю,
Щоб досягнути вічного життя...

Були в житті шляхи: тяжкі і довгі —
І грузли кроки у непрохідну чвань.
Тепер ми роздаєм гуртом і в роздріб
Все краще із назбираних надбань.

У сутінках вечірніх неозорих
Нам треба тільки трішки доброти,
Щоб дав Господь зустріти ясні зорі, —
До вічного порога дав дійти.

Сьогодні знову згадаю і забуду
Все добре і погане, що було в житті,
Й зведу у ніщо свої здобутки,
Згадаю пориви всі свої ясні.

Згадаю, як мені кувала зозуля,
Й дороги, які в юності були,
Все світле й добре, що вже було,
І що я втратив у житті.

О Боже, дай мені терпіння,
Я житиму і все перетерплю:
Холодну ніч, і зраду, і журу,
Весну в думках і осінь наяву.

Шепоче дощ, приспати в мені хоче,
Душі безсонної пекельний біль.
Не знаю, що від мене хоче?
Яких думок моїх, прозрінь?

Забути і піти, і не вернутись,
Аж поки біль самий не пропаде,
Але душа і совість небайдужі,
Й усе недобре раптом відійде.

Холодна, мокра, темна ніч осіння,
Думки мої, мов човен на плаву.
О доле, дай мені терпіння,
Я житиму і все переживу.

Були тяж дні залюблені і приязні,
Життя було у сьайві і в достатку.
Під крики, підлість, горе й зраду,
Але тепер усе в порядку.

Чередувались прикрощі і радості,
Було багато і щасливих днів.
З усіх щедрот, що мав у молодості,
Найкраще – це букет з осінніх квітів.

Я добре зиму пам'ятаю
І хурделицю не одну.
Коли снігами замітає
Мене і мою душу тяж.

Під холодами лютими
З душею разом ми були.
Вітри, тріскучі морози
Знов моє серце обпекли.

Хуга холодила душу
Не один рік і день.
І тепер навесні пишу
Лиш веселих я пісень.

Знаю, вірю, і надіюсь –
Знову прийде весна.
Сонце душу відігріє,
І розквітне вся земля.

Коли душа моя спокійна –
І муза моя собі спить,
Вона творить тоді не хоче,
В стійлі пегас собі стоїть.

Вони послули, бо їм добре,
Біди і горя в них нема –
Сидять в теплі безтурботні –
Їм добре, а надворі зима.

Та коли знов весна настане,
Мені спокою нема:
І мій пегас рветься у небо,
І муза моя ожива.

Радіють всі теплу і сонцю,
Радіють, що весна прийшла.
Моя душа радіє з ними,
Радію я – зими нема.

Знову весна, весна надворі,
Дні теплі, дні ясні прийшли.
У нас весна, весна надворі,
Дні світлі, радісні вони.

Іде горами, йде лісами,
Іде полями і лугами.
Заходить знову у діброву –
Усій землі несе обнову.

Життя мене било і кидало
У хвилі пізнання.
Проживши на світі немало,
Пізнав я цей світ до дна.

Знати щоденне й минуле –
О, це моя потреба.
А про добре, мудре й вічне
Усім нам знати треба.

Пережити – горе і втрати –
І не зачерствіти.
Жити для людей, віддавати
Своє тепло й радіти.

Я в вірші вкладаю душу,
Стремління і вогні,
І думи світлі й мрії –
І все це у вірші й в мені.

Стоять поля натружені достиглі,
Осінній ліс вже листом золотить...
А осінь кличуть лелеки невтомні
У далечінь за сонечком летить.

Усіх скликають криком невгамовним
У далечінь із сонечком летіти.
І відлітають у далекий вирій,
Щоби весною знову прилетіти.

Густий туман полониною
Вітер розвіває,
Листя сухе на деревах
На землю злітає.

Над горами сизі хмари
Вітер розганяє,
Він по небу, мов отари,
Хмаринки ганяє.

Ясне сонце появилось,
І туман сідає,
Воно наче здивувалось,
Що лист опадає.

Почорніли білі квіти,
Трава пожовтіла,
Тільки вітер став радіти,
Що гора злисіла.

Мороз вночі підступно вдарив –
І всі дерева, замерзлі в снігу,
Пробують криком розбудити
Холодну сонну тишу снігову.

У світі всі дерева й люди
Прагнуть тепла, любові й ласки.
І сивиною голову покриту –
Хочуть у руки матері покласти.

Білий сніг і мороз серед зими
І чорний сніг уже, немов у сні.
Усе оце лиш з тим було, щоб ми
Пробудження відчули навесні.

Бо на цім світі неминучість є,
Чергується в нас радість і біда,
Сніг і мороз, той що під тридцять б'є, –
І враз проталь, туман, відлига...

Відчувши ласку сонця й вітерця
Квіткою з землі росте насіння.
Немає ні початку, ні кінця,
З весною приходить воскресіння.

В березні відлиги і морози,
Сніг у полі лежить горілиць.
На світанні весна на порозі
Кличе з вирію всіх наших птиць.

На деревах щебечуть синиці,
Розтривожені першим теплом.
Мені душно в кімнаті сидіти,
Засидівся взимі за столом.

І виходжу надвір на світанку,
Я солодку вдихаю весну.
Я її давно зачекався,
Щоб проснутись від зимового сну.

Як гасне день і сходять зорі.
І пам'ять гасне в голові.
Тоді тихенечко приходять
Й сидять у хаті любки дві.

Одна милує, присипає,
А друга дивиться у віч,
Холодним поглядом тривожить
І так сидять: і смерть, і ніч.

Одна весь час охороняє
І хоче рано розбудить,
А друга все щораз чекає,
Щоб не прогавить свою мить.

Ніхто не зна своєї долі,
Коли настане смерті бал,
Коли життя загасне свічка, —
Душа піде за перевал.

Настав березень і все пішло кругом,
Замайоріла рясна весни блакить,
Розбудили всіх клеткотом лелеки,
Прибилась до вікна тендітна віть.

Настала пора тепла і ласкава,
Під тихий вітерець і неба блакить.
З землі заграли молоді стебельця,
На грядці заряснів щавля лист.

Я стою в осіннім лісі,
У павутинні вся земля.
Скаче білка на смерічці
Рудим вогнем поміж гілля.
Сивіє вдосвіта поляна,
Примороззю вкрився ліс.
Радіє сонцю полонина,
Бо знову день тепло приніс.
Добре тут в безпечній тиші,
Що й лишився б назавжди.
В ці дні й ранки найчистіші
Від джерельної води.
Я вдихаю, мов з криниці,
Цю прозору глибину.
І усе забув на світі,
Як вночі дрімав без сну.

Визрівав світло-рожевий ранок,
І пливли хмаринки наче дим.
Я пішов у довгу дорогу з дому,
Вже дуже давно і молодим.

Манили гори і долини,
Нові горизонти, країни й світи,
Вабили дороги круті і довгі,
Я не знав втоми, бо йшов до мети.

Завертав в міста, безліч сіл проходив,
Життя вертіло, мов карусель.
Пив дання мандрівне – любов і воду
З багатьох криниць і людських осель.

Над усе любив завжди свободу
І боровся за неї все життя.
Не раз постраждав за справедливість,

Але завжди я йшов до кінця.

Молодість не для байдикування,
А для мудрого і гарного надбання.
Як в молодості нічого не придбав –
Чоловік свій вік промарнував.

Якщо змолоду нам працювати –
Будемо старість щасливу мати.
А якщо змолоду не дбати –
На старість будем жебракувати.

Як змолоду пити і курити,
То можемо до старості не дожити,
І будемо на світі довго жити –
Як будемо здоров'ям дорожити.

Срібні гори і долина,
Це все приморозь наробила.
І з морозом прилетіла,
Дерева сріблом обліпила.

Приморозь гори прикрасила,
Усі сріблом притрусила.
Навіть пташка не посміла,
Жодну гілку не струсила.

День настав і краса пропала,
Бо зима ще не настала.
Приморозок – то на погоду,
Є прикмета свого роду.

Гей Карпати рідні, милі,
Ви мені найкращі.
Я не раз бродив по горах,
Проходив крізь хаші.

Засумую я за вами
Не раз і заплачу.
Тяжко мені на душі,
Коли вас не бачу.

Мила моя Гуцульщино,
Моя рідна мати.
У Карпатах народився,
Тут і вікувати.

Людина без праці, віри і мрії
Не може жити на святій Землі.
Так, як на небі сонце променіє,
Щороку родить жито на землі.

Я своє зерно ще не все посіяв
На своїй життєвій ріллі.
І ще не все своє відміряв,
З того, що судилось мені на Землі...

Дощ блукає по лісах –
Предвісник хуртечі.
Знову падає в садах.
Б'є в дахи, мов з картеччі.

Золоте, мокре, крилате
З мокрих сумних верховіть
Листя мертве вже летить:
Сумно, аж серце щемить.

Дерева в своїй наготі,
Мовчки дивляться угору.
І чекають вони зиму,
Щоб прожити її знову.

Пережити тяжкі дні,
Які б їх вітри не били.
Якби людям і мені –
Тих могутніх дерев сили.

Тоді б я обійняв увесь світ
Й небо своїми руками,
Хуртовини розігнав би
Й не ховався під снігами.

Не пропадуть думки мої,
Вони квітнуть і не в'януть.
І розквітають у віршах,
І на морозі не загинуть.

Вночі я деколи не сплю,
Бо орю ниву паперову.
Рядками літер засіваю
Свою ріллю цю неозору.

І проростають там слова,
Які не мерзнуть навіть взимку.
І розквітають навесні,
Плодами радують улітку.

Там є луки, поля й ліси,
Ставки, озера, синє море
І ще сріблясті потічки,
Блакитне небо неозоре.

Течуть в віршах моїх річки,
Під ранок там ясні світанки.
Там світить сонце, йдуть дощі,
Пливуть по небу ще хмаринки.

Роками орю поле я,
Щоб заколосились вірші.
І сію я щораз слова
З роками все мені миліші.

Буває горе нас огорне,
Обвиє гіркістю отрути,
І ми шукаєм порятунку –
Навроки й морок відвернути.

Лікуєм біль й недугу вперту,
Себе молитвами ми морим,
Щоб відкараскатись від смерті
І розпрощатися із горем.

Потрібно з вірою нам жити,
Добро робити всім відверте,
І не боятися померти, –
Добро поборе зло безсмертне.

Був зимовий день морозний, сніжний,
Мело лютневим снігом звідусіль.
Самий по вулиці ходив я
Під вихор вітру і заметіль.

Крізь іній вій, очей щілинний прижмур
Вдивлявся у лютневий сніголіт.
І бачив я, немов крізь скляну призму,
Всі барви веселки щасливих літ.

Межа є в кожній людині
І ми всі люди своєрідні –
По-різному запрограмовані
На свою долю і свої дні.

Я неминучість визнаю,
Але завжди усім кажу:
«Ціню в людині я відповідальність
І порядністю дорожу».

Зелені гори, зелені смереки
І прозелень примхлива, наче мить.
Дитячі очі, трава, день зелений
Прозорим зеленцем обзеленить.

Проймають травнем дні зеленкуваті
Зелених яблук, ягід і зерна –
І молодість зелена і захватна
Зелені квіти-рути рве щодня.

Та зів'януть колись вінки зелен-рути,
Любов відцвіте жар-зіллям,
І смерть недолуга й ворожа
Зазеленить могили усім нам.

Був далекий ранок, що будив півнями,—
Поривом юності виводив мене в світ,
І мчав хвилями річкової піняви,
І спрямовував без упину думок літ.

Була юність — від неї одні спогади —
Такі далекі, прекрасні і ясні.
Прощуміли, пролетіли ті дні чудові,
І zostались спомини у пам'яті і в сні.

Коли вмикаю спогади розтривожені —
Пишу про них сентиментальні вірші.
По пожовклому листу броджу і не можу
В чарівний той ранок стежку віднайти.

В житті підводим пізні підсумки
З надбань, заощаджень і зажур.
Бо граємось з долею в піжмурки
І життя наше, мов каламбур.

Весь свій вік збираєм всяку всячину,
Щоб свого сусіда здивувати,
А на старість в заповіти вписуємо
Усе майно, щоб його роздати.

З дарів і жнив багатих літ осені
Лишаємо для себе дрібку тільки:
Лиш клаптик землі — два на метр
І дерев'яний хрест на цвинтарі.

То наче насправді, а може навмисне –
В роті оскомина зі смаком гіркоти.
Тяжіє уже поліття нависле,
Тяжче йти під гору і злізати з висоти.

Сильніше узимі б'ють об кригу хвилі,
І снігом січневим січе уночі.
Руки замерзли від морозу і стужі,
Пронизують перестороги думки.

Бо друзі мої майже всі повмирили
І ще далеко до весняного тепла.
І треба викидати весь непотріб,
Що за життя людська спокуса нагребла.

І настане мить в кожного остання,
І предстанем перед Господом самі,
І буде суд, каяття і покарання
За те, що натворили на Землі.

Коли наш день життя спалиться
І жовтим листом опаде,
Залишиться від нас лиш згадка,
Що з нею в надвечір'я йде.

У невідомий нам пристанок
На плечі пам'яті людській
Ми всі відходимо у вічність,
Туди де є лиш Дух Святий.

Від вагітності солодко і гірко:
Кохання мить проліта мельком,
Вагітність мила заокруглить лоно
Й наповнить груди теплим молоком.

В годину мук, що потім раптом грянуть,
Не всім під силу стогін й плач здержати –
У муках болю, крику, крові й поту
Із дівчини народжується – Мати.

Яке Святе це слово – Мама,
Це не професія і навіть не звання,
Це Божий дар давати людям радість
Й приводити у світ нове життя.

З фантазії буйної, чи з переляку,
У радості безмежній і хоробрій
Здіймаємось у променистих снах,
Щоб полетіть десь на мить за обрій.

І стежити, як по надхмарних горах,
Крізь призму прозорінь невідому,
Призахідне проміння стежку стелить
До світлого, останнього нам дому.

Який далеко десь на небесах
І туди дорога Богу лиш відома,
І мандруємо туди усі ми в снах,
А для живих ця стежка невідома.

Той не знає тепла, хто ніколи не мерз,
Жив без жури, і без болю.
Я не раз замерзав уліті один,
Бо мав колись таку долю.

Мене моя зірка знайшла на Землі
І душу мою зарядила собою.
Я йду у житті, по дорогах крутих
І зірка завжди ця зі мною.

Якщо замерзаю кажу їй: «Зігрій».
Їй вона зігріває собою.
Іду по життю, роздаю всім тепло,
Бо знаю, що зірка зі мною.

Під гомін лісу прилетів вітер,
Пронизав сорочку і мене наскрізь.
Диханням стужі і холоду вітер
Розвіяв мої думки і поніс.

Забрівши між буки столітні –
Споглядаю невідому красу:
Голубе небо, полонини, гори –
І додому великий білі гриби несучи.

Буває, що крізь просвіт верховіття,
Я бачу свій рідний сад і Прут.
І, збираючи гриби у різнотрав'ї,
У лісі пишу новий вірш.

Ще у колисці над малим тобою
Промайне долі срібний трепіт крил
І радістю наділить і журбою,
Накреслить твій земний наділ.

Наділить прагненням щастя і любові
І не відверне голод, війну і куль,
Закономірних черг приливу і відливу,
Запрограмованих земних діл.

Збагнувши днів обмарлівну безвихідь,
Полинемо у світ, щоб його змінить,
Ламати круг, накреслений Всевишнім,
Пізнати щастя і кохання мить.

Щоб завтра знову повернутись в тихий
Ласкавий край, де ластівки й лелеки,
Де золоті поля, ліси, моря і ріки,
Шумлять гаї і гомонять смереки.

Тим, що в дорозі уночі в пугі
По безвісті, в заметах бродять,
Ніхто не допоможе уночі,
Де стужа й вовчі очі світять.

Допоможи їм, місяцю ясний,
Дай їм багато срібла й злата
І освіти дорогу до мети, —
Хай за труди їм буде плата.

Мій шлях важкий і довгий, аж без міри,
Щодня веде на новий перевал.
Я вперто йду по тій крутій дорозі.
Із перевалу йду на перевал.

В проваллях там вітри гули холодні,
Темнеє небо горами пливло.
Я йшов вперед наперекір безодні,
Ніс людям світло, радість і добро.

Шлях не скінчився. Розправляю плечі.
І далі йду біді наперекір.
Пекуче сонце, знов гудуть хурдечі,
Важкі лавини все сповзають з гір.

І знову перевал у пізню пору,
А мій пегас кудись мене поніс.
Не знаю я, що там – дорога вгору?
Чи вічність – і стрімка дорога вниз...

Колись ту гілку з квітами черемхи
Подарував я дівчині розквітлу,
Щоб наші очі в сутінках не меркли,
Щоб дні летіли з пахощами вітру.

Як тую мить згадаю на хвилину,
Примерклі очі уночі розплющу –
Відчую я всю радість квітопливу,
Пахучий аромат у серце впускаю.

Повільно розмиває землю
Уже підталий кристалічний сніг,
Як за соломинку, за беріг
На ріці ще тримається лід.

Замріяний шістдесятидвохрічний
Йду по землі уже немолодий
І кожній першій травинці зустрічній
Я всміхаюсь, і я їй радий.

Душа радіє, наче в неї крила
Виросли знову після довгих літ,
І з якогось дива таємнича сила
Мене підносить у новий політ.

То мене знову весна напоїла
Своїм пробудженням від дивних снів.
І знову струмки дзвінкі гуркочуть,
Земля діждалась весняних теплих днів.

Буває так, що в радіснім пориві
Під шум і плескіт бистої ріки,
Слова, як бризки, легкі і грайливі
Самі складаються в рядки.

Та зайде біль у душу невгамовний
І заболить у грудях гірш.
І враз кудись зникає в мене рима,
І пишеться тоді вже білий вірш.

Душа поезії – не зрима,
Не іграшка для диваків.
Субстанція її – це рима,
Яка живе серед рядків.

Вона в простих словах сховалась,
Вона легка, як правди суть.
Але не будь-який зухвалець
У її душу може зазирнуть.

Ставайте ви на шлях поета,
Віддайтесь цій меті сповна,
Шукайте риму ви уперто
І вам відкриється вона.

Ідіть у гори і на кручі,
Переходіть через степи,
Там будуть розпачі неминучі,
Розчарування від самоти.

Ідіть у поле поміж люди
І риму чарівну знайдіть.
Вона є скрізь, вона є всюди –
Чекає вас, ви тільки йдіть.

Мої милі, рідні, любимі Карпати –
Ви мої навіки, ви моє життя.
Якщо вас не бачу, сумую за вами,
І від вас черпаю думи й почуття.

Перекасти Прута в барви гір злилися,
Переспів колосся – переспів лісів!
Мила усміхнеться, ближче пригорнеться.
І для нас лунає ніжний переспів.

Хочеться співати, милу цілувати,
Хочеться заграти в сто трембіт.
Хочеться летіти на нові орбіти,
Хочеться обняти цілий світ.

Хочеться жити, кохати, любити
І щораз впиватись повітрям гірським.
І щодня вмиватись живою водою,
Яка тут віками тече поміж гір.

Краю орлиний, моє Прикарпаття –
В час вечірній знову казкою стаєш,
Ти мене надійно горнеш у обійми
І мені до серця жар кохання ллєш.

ПІСНІ

Коляда

Сл. В. Сергєєва
муз В. Черленюка

Над нею авра засвітила,
Під серцем сина зародила.
І дух святий зійшов з небес, | двічі
І сповістив, що Бог Отець. |

Марія Діва народила,
На небі зірка засвітила,
І сповістила, що на світ | двічі
Прийшов великий чоловік. |

Ішли до нього геть усі.
І навіть мудрі три послі
Дари йому земні несли, | двічі
Щоб ріс у мирі і добрі. |

Бо Він – Ісус із Назарету
Він – Цар і Бог – Ісус Христос,
Який прийшов на нашу Землю | двічі
За нас людей життя віддять. |

Колискова

слова В. Сергєєва

музика В. Черленюка

Спокійно

Музична партитура для голосу та фортепіано. Тональність: G major (два бемоль). Метр: 3/4. Темп: Спокійно. Партитура складається з п'яти рядків нот, кожен з яких має підписані українські ліри. Рядки нот позначені номерами 1, 4, 7, 10, 13.

1 Ве - чо-рі - є... Сон - це на ніч хо - че вже ля -

4 га - ти спа - ти, бо за день во - но вто - ми - лось

7 і вже йде від - по - чи-ва - ти. Сплять лі си і по - ло-ни -

10 ни, - - - зві-рі сплять і го - ри си - ні,

13 тільки сон вно-чі не спить, ко-лис-ко-ву ше - по-тить.

Вечоріє ... Сонце на ніч
Хоче вже лягати спати,
Бо за день воно втомилось
І вже йде відпочивати.

Сон шепоче тихо-тихо:
«відведу від вас я лихо.
Будьте ви усі здорові,
Хай вам сняться сни чудові.»

Приспів:
Сплять ліси і полонини,
Звірі сплять і гори сині.
Тільки сон в ночі не спить,
Колискову шепотить.

Приспів.

Співаночка

Музика В. Черленюка

Слова В. Сергєєва

У го-рах стрім-ких ви-со-ко, аж на по-ло-ни-ні,
 4 де па-се вів-чар о-та-ру, спі-ва-ноч-ка лі-не, і лунає йо-го піс-ня,
 7 Ген, по-між го-ра-ми! І раді-є все нав-ко-ло, і со-неч-ко ся-є.
 10 І спі-ва-є все нав-ко-ло- - - - по- - - - ло-ни-ни
 13 йго-ри, і лу-на-є спі-ва-ноч-ка
 16 на у-сі про-сто-ри.
 19

У горах стрімких високо,
 Аж на полонині,
 Де пасе вівтар отару,
 Співаночка лине.
 І лунає його пісня,
 Ген, поміж горами!
 І радіє все навколо,
 Йде луна лісами.

Приспів:

І співає все навколо –
 Полонини й гори,
 І лунає співаночка
 На усі простори.

Вітерець шепоче ніжно
 І траву хитає
 Він підхоплює цю пісню
 І з нею літає.
 І лунає співаночка
 Від краю до краю,
 Доти вона буде жити,
 Як її співають.

Приспів.

Зоряні Карпати

сл. В. Сергєєва
муз. В. Черленюка

Ві - тер за - снув при до - ли - ні, ве - чір нам го - ри при - спав.

5 Ти є для ме - не най - кра - щий, рід - ний гу - цуль - ський мій край. І

9 го - рам не - ма - є по - чат - ку, і го - рам не - ма - є кін - ця, ві -

13 ка - ми сто - ять на сто - ро - жі за на - ше ща - сли - ве жит - тя.

16 І на - ше ща - сли - ве жит - тя.

Вітер заснув при долині,
Вечір нам гори приспав.
Ти є для мене найкращий,
Рідний гуцульський мій край.

Стоять тут навколо смереки,
Шумлять велетенські дуби,
І трави духмяно-пахучі
Найвищі у світі буки.
Приспів.

Приспів:

І горма немає початку, |
І горах немає кінця. | двічі
Віками стоять на сторожі |
За наше щасливе життя. |

Заснули ліси й полонини,
І сплять вже ліси і поля,
Настала вечірня година,
Їх сон всіх приспав, як дитя.
Приспів.

Якщо голубіють Карпати,
І в серці кохання живе,
То хочеться жити й любити,
Кохання у горах цвіте.

Лиш зорі у горах все сяють,
Лиш зорі у горах не сплять,
Щоб сонце всміхалося ясно,
Щоб завтра світанок настав.
Приспів.

Приспів.

Карпати

сл. В. Сергеева
муз. В. Черленюка

Музична партитура пісні «Карпати». Тіп нот: 3/4. Ключ: F-dur. Пісню викладає вокаліст. Текст пісні українською мовою.

7
Го - ри, сла-ві Кар - па - ти, де дух во - лі лі -

14
та, до - ро - гі ви для ме - не, ви мо -

21
є жит - тя. Де я - скра-ві сві - тан - ки

25
і зо - рі я - сні,

29
як - же вас не лю - би - - - ти,

33
го - - - ри мо - ї.

ри мо - ї.

Гори, славні Карпати,
Де дух волі літа,
Дорогі ви для мене,
Ви моє життя.
Де ясраві світанки
І зорі ясні,
Як же вас не любити,
Гори мої.

| двічі

Гори, мої Карпати,
Де кохання живе,
Дорогі ви для мене,
Ви кохання моє.
Де ялини і буки,
Дуби вікові,
Як же вас не любити,
Гори мої.

| двічі

Гори, рідні Карпати,
В вас кохання моє,
Дорогі ви для мене
За кохання своє.
Де сріблясті потоки,
Смереки стрункі,
Як же вас не любити,
Гори мої.

| двічі

Гори, сині Карпати,
Вітер тихий літа.
Дорогими для мене
Стали схили Прута.
Де шумлять водоспади,
Круті береги,
Як же вас не любити,
Гори мої.

| двічі

Радуйся, земле

сл. В. Сергєєва

муз. В. Черленюка

Наспівно

Го - ри зе - ле - ні сто -

ять на сто - ро - жі, ряс - но у сер - пні вро - ди - ли са - ди.

Ра - дуй - ся, зем - ле, ра - дуй - ся, зем - ле, - віль - на Вкра - ї - на на

віч - ні ча - си. В сон - ці стрі - ча - є Вкра - ї - на свій ра - нок,

зо - ло - том ся - ють пше - нич - ні по - ля. Ра - дуй - ся, зем - ле, ра - дуй - ся,

віль - на Вкра - ї - на - ти ма - ти мо - я! ма - ти мо - я!

Гори зелені стоять на сторожі,
Рясно у серпні вродили сади,
Радуйся, земле, радуйся, земле,-
Вільна Україна на вічні часи!

Приспів:

В сонці стрічає Україна свій ранок,
Золотом сяють пшеничні поля.
Радуйся, земле, радуйся,
Вільна Україна – ти мати моя!

Вільна навек солов'їна вже мова,
Мова Шевченка і мова Франка.
В когось і нині пора колискова,
В когось минуле пішло у літа.
Приспів.

Богом дарована наша свобода,
Кров'ю і потом полеглих борців.
Тож пам'ятаймо, не забуваймо,-
Воля України – це дар із дарів.

Приспів.

До мами

сл. В. Сергєєва
муз. В. Черленюка

Тенор

1. Лю - дей на сві - ті є ба - га - то, та
є най - кра - ща у ду - ші. Ї - ї нам тре - ба ша - ну - ва - ти, щоб
Приспів
жи - ла дов - го на зем - лі. Ма - мо, ма - мо, рід - на мо - я ма - мо,
я вкло - ня - ю - ся то - бі до ніг. Ма - мо, ма - мо, рід - на мо - я ма - мо,
ти мій ан - гел, ти мій о - бе - ріг. 1 2 Закінчення
ріг. ріг. Лю - ріг.

Людей на світі є багато,
Та є найкраща у душі.
Її нам треба шанувати,
Щоб жила довго на землі.

Приспів:

Мамо, мамо, рідна моя мамо,
Я вклоняюся Тобі до ніг,
Мамо, мамо, рідна моя мамо,
Ти мій ангел, Ти мій оберіг.

Цінуємо лиш, як втрачаєм
Коханих, рідних і близьких.
Живем роками і не знаєм,
Що мама краща серед них.
Приспів.

Роки, мов птахи, пролітають
І листя падає до ніг.
Тебе я, Господи, благаю,
Щоб мою матінку беріг.

Приспів.

Моя Україна

сл. В. Сергєєва
муз. В. Черленюка

Урочисто

Від - лі - та - ють ви - со - кі лі - та вда - ли -

4
ну від моє - ї вже ха - ти, лиш пше - ни - ця тво - я зо - ло -

7
та, як що - рік, бу - де в по - лі бу - я - ти. І я -

10
кий би - не ви - брав я шлях, і я - ка б не про - би - ла го -

13
ди - на - - - всі до - ро - ги до те - бе ве - дуть, мо - я

16
1 2
рід - на, моя Ук - ра - ї - на. І я - ї - на.

Відлітають високі літа
Вдалину від моєї вже хати
Лиш пшениця твоя золота,
Як щорік, буде в полі буяти.

Приспів:

І який би не вибрав я шлях,
І яка б не пробіла година –
Всі дороги до тебе ведуть,
Моя рідна, моя україно. (двічі)

Через гори, ліси і поля
Все горить Кобзарєва зоря
І не гасне вона нам понині,
Як те сонце за теплої днини.
Приспів.

Я з надією йду у житті
Кобзарєвим тим зоряним шляхом,
Нас біда не здолає в путі,
І життя у нас буде прекрасне.

Приспів.

Весна

Слова В. Сергєєва
Музика В. Черленюка

Летять ку - дись мо - ї ро - ки, де - сь по - між сме - ре - ки. При - лі -
та - ють у Кар - па - ти на - вес - ні ле - ле - ки. А над по -
ля - ми над лі - са - ми вес - ня - не про - мін - ня. За - кли -
ка - є всіх до пра - ці вже ріл - ля вес - ня - на. Йду по го - рах сме - ре - ко - вих
зго - ри у до - ли - ну. І ра - ді - ю, що жи - ву я у ша - сли - ву дни - ну.

1. Летять кудись мої роки,
Десть поміж смереки.
Прилітають у Карпати
Навесні лелеки.

А над полями, над лісами
Весняне проміння.
Закликає всіх до праці
Вже рілля весняна.

(Приспів)
Забіліли вишні, сливи
Коло мого дому.
Всі радіють, всі щасливі,
Що весна в нас знову.

2. Забуяли рясним цвітом
В горах полонини.
І радіють весні знову
Гори і долини.

Йду по горах смерекових
Згори у долину.
І радію, що живу я
У щасливу днину.

(Приспів)

Гори рідні, мої милі

Гори рідні, мої милі,
Добре мені з вами,
Тут не раз я ще поброджу
Вашими бердами.

Дзюркотять з гори струмочки,
Дерева шепочуть.
Кущі глоду під горою
Ніжно нам тріпочуть.

(Приспів)
І весною зозуленька,
Зранку все кує.
Усім людям, що у горах,
Щастя роздає.

Річка Прут моя любима
Між горами в'ється.
В горах живуть добрі люди,
Доля їм сміється.

Десь трембіта трембітає
Про нове кохання.
Звук розносить вільний вітер
Й пташок щебетання.
(Приспів)

Журавлі

А там за гірською стіною
Осінній лісу масив.
Знову у небі наді мною
Летить ключ журавлів.

(Приспів)

А за горами долини		
І безмежна блакить.		двічі
Знов у осінньому небі		
Ключ журавлиний летить.		

І треба відваги і вміння
І розрахунок сил,
Щоб здолати земне тяжіння
І холодних вітрів.
Приспів

Кличе журавлів небесна сила
До нас навесні,
Щоб народились і полетіли
Нові журавлі.
(Приспів)

Ніч у Карпатах

Я у лісі на горі
Споглядаю зорі.
Трави п'яний аромат,
А навколо гори.

(Приспів)
Я щасливий на горі
Тут посеред ночі.
Легко дишиться мені
У ці літні ночі.

Місяць вийшов з-за гори
Круглий, мов то коло.
Полонину освітив
І усе навколо.
(Приспів)

Тишина, навколо ліс,
Все тут засинає.
Лиш папуга тут не спить,
Уночі літає.
(Приспів)

А ось коник-стрибунець
У траві стрекоче.
Світлячок вночі не спить,
Світить серед ночі.
(Приспів)

Деся далеко, там внизу,
Річечка хлюпоче.
Вона, срібна, уночі
Зорі мити хоче.
(Приспів)

Люблю я свої гори

Люблю я в наших горах
 Тишу смерекову,
 Спів сопілки увечір
 І осінь казкову.

Люблю я в наших горах
 Річок перекази,
 Голубі ріки чисті –
 Гірські водоспади.

(Приспів)
 Люблю я свої гори,
 І кращих не треба.
 Їм нема кінця-краю | двічі
 І сягають неба. |

Люблю я в наших горах
 Ще духмяні трави,
 Які на полонинах
 Стрічають заграви.

Люблю я в наших горах
 Ще ночі казкові,
 Коли гори тихо сплять,
 І лиш блищать зорі.
 (Приспів)

Моє рідне Прикарпаття (коломийка)

Моє рідне Прикарпаття: гори і долини.
Ось метелик цілує зелений лист ожини.

І виблискує у Пруті джерельна водиця.
А ось там, росте на полі гречка і пшениця.

Слива у саді до себе манить віттям грушу.
Коло хати мій садочок, тут я жити мушу.

Бо такого нема краю, де так квітнуть квіти,
Вівчарі в сопілку грають, співають трембіти.

Тут прекрасні гарні люди – щирі і щасливі,
А дівчата в горах добрі і дуже вродливі.

Краю мій коханий (коломийка)

Гуцульський край мій коханий щодня розквітає,
Він найкращий в всьому світі на сонечку сяє.

На землі найкращі гори – зелені Карпати,
Їх початок коло Прута, а кінець у Альпах.

Вони в центрі у Європи і все пам’ятають,
Як Україна страждала, тепер волю має.

Над полями і садами пташки заспівали.
І в наш край долин і горів весни завітали.

Нам вже краще всім живеться, як дідам жилося.
Коло хатів сади родять, на полі пшениця.

Таке гарне Прикарпаття, а ще кращі люди.
Розцвітай ти, мій краю, а з краєм і люди.

Над горами сонце сходить (коломийка)

Гори сині, гори вільні поміж берегами.
У цих горах з-під Говерли Прут тече віками.

Поміж гори у Карпатах плинуть Прута води.
Тут віками живуть люди посеред природи.

Понад Прутом бистроплинним – зелені Карпати.
Таких гір у всьому світі годі пошукати.

Між горами наш Делятин садами буяє.
Нема кращого містечка у Карпатськiм краю.

Між горами сонце сходить, вершини голубить,
Той вартує жити в світі, хто ці гори любить.

Понад Прутом (коломийка)

Понад Прутом невгамовним прекрасні Карпати.
Таких гір в цілому світі нам не відшукати.

Їм немає кінця краю – до неба сягають.
Це перлини Гуцульщини, лісами буяють.

Гарні зорі вночі в горах, яскраві світанки.
Сонце тут ласкаво-ясне, голубі хмаринки.

Люблять люди жити в місті – у парку гуляти.
А мені у горах краще у траві лежати.

Добре людям жити в місті, де храми і площі.
А на *Малеві в нас краще, чим на «Красній площі».

*Малево – гора в Карпатах

Ой ви гори (коломийка)

Ой ви гори й полонини, ой високі гори –
Край сопілки і трембіти, і мужніх гуцулів.

Ой ви гори, сині гори! Гори ви Карпати!
Гір на світі цьому безліч, ви мені найкращі!

Сивий Прут тече тут швидко і Дунай сягає,
По Черемошу гуцули з горів ліс сплавляють.

А прекрасна, люба Тиса плине величаво,
Між горами мов та змійка все вона кружляє.

Гри тут стоять велично на сторожі світу,
А ліси - яких немає мабуть в цілім світі.

Тут смереки і ще буки стоять величаво,
А ялинка, мов ті пави, гілки розпускають.

А Говерла – рідна мати сивиною вкрита
Вже віками над цим краєм на сторожі висне.

ЗМІСТ

Шановний читачу!.....	3
Може, колись я жив на цьому світі.....	6
Шумлять гори, гудуть звори.....	6
Є в нас рай на цьому світі.....	7
Земля – наша володарка єдина.....	7
Я був щасливий, як через роки.....	8
Осінь, листя опадає	8
Навесні бджоли у саді бринять.....	9
У цілющому зіллі і воді живій.....	10
Я бачив багато природніх див.....	10
Радіє серпень яблуками спілими.....	11
Муза моя уперта і нещадна.....	11
Під берегом міліло джерело.....	12
Мене мій шлях завів далеко.....	13
Спокійно дишуть ліс і річка.....	14
Я за своєю юністю не плачу.....	15
Щедрий серпень радує врожаєм.....	16
Зіронька по небу пролетіла.....	16
Наша Земля пробула без людей.....	17
В цьому житті треба все пізнати.....	18
Купальська ніч в заграві завертить.....	19
У горах смереки, як свічі.....	19
Весна повільно розгортає крила.....	20
Сонце гріє, ліс радіє.....	20
Повний місяць у темному вікні.....	21
Мені судилось насправді на світі.....	22
У смерті є сила сотворіння.....	22
В багрянець одягнені осінні дні.....	23
Ще тільки приморозок, та уже холонуть.....	23
Цілують серце промені останні.....	24
Не зупиняюсь в розпачі й на мить.....	24
Знову вітер посеред ночі завиває.....	25
Не відрікайся ніколи, ніколи.....	25
Зрілість – це яблука спілі.....	26
У всесвіті наш час бродить.....	26

Світ завжди у нас суворий.....	27
Був сніг, мороз, і крига, й стужа.....	27
Навесні природа й ми оживаєм.....	28
Листки паперу, а на них рядки.....	28
Осінь по полях й лісах ходила.....	29
Минуло тепле літо миле.....	29
Гарно плекала траву землиця.....	30
Прийшла весна, сад пахне цвітом.....	30
Я знову тут на гірській дорозі.....	31
Над гірською рікою.....	31
Ходить осінь з листопадом.....	32
У горах на диво примхлива зима.....	32
Нема пісням ні початку, ні краю.....	33
Повільно з темряви нічної.....	33
Учора золотом поля горіли.....	34
У війну завжди земля багровіє.....	34
Як часто уночі не спиться.....	35
Мороз знову на вікнах намалював.....	36
У мене скроні посивіли.....	36
Прилетіла зозуленька.....	37
Чоло, як поле, зрізане плугами.....	37
З усіх тих днів – і добрих, і поганих.....	38
Коли згасає день й смеркає.....	38
Вітер з гір посеред ночі.....	39
Моя слива навесні.....	39
Зітхає вітер, зачувши літо.....	40
Бузьки знову сплеском крил розбили.....	40
Вечірній час прозорості й спокою.....	41
Були в житті шляхи: тяжкі і довгі.....	41
Сьогодні знову згадаю і забуду.....	42
О Боже, дай мені терпіння.....	42
Були теж дні залюблені і приязні.....	43
Я добре зиму пам'ятаю.....	43
Коли душа моя спокійна.....	44
Знову весна, весна надворі.....	44
Життя мене било і кидало.....	45
Стоять поля натруджені достиглі.....	45

Густий туман полониною.....	46
Мороз вночі підступно вдарив.....	46
Білий сніг і мороз серед зими.....	47
В березні відлиги і морози.....	47
Як гасне день і сходять зорі.....	48
Настав березень і все пішло кругом.....	48
Я стою в осіннім лісі.....	49
Визрівав світло-рожевий ранок.....	49
Молодість не для байдикування.....	50
Срібні гори і долина.....	50
Гей Карпати рідні, милі.....	51
Людина без праці, віри і мрії.....	51
Дощ блукає по лісах.....	52
Не пропадуть думки мої.....	53
Буває горе нас огорне.....	54
Був зимовий день морозний, сніжний.....	54
Межа є в кожної людини.....	55
Зелені гори, зелені смереки.....	55
Був далекий ранок, що будив півнями.....	56
В житті підводим пізні підсумки.....	56
То наче насправді, а може навмисне.....	57
Коли наш день життя спалиться.....	57
Від вагітності солодко і гірко.....	58
З фантазії буйної, чи з переляку.....	58
Той не знає тепла, хто ніколи не мерз.....	59
Під гомін лісу прилетів вітер.....	59
Ще у колисці над малим тобою.....	60
Тим, що в дорозі уночі в путі.....	60
Мій шлях важкий і довгий, аж без міри.....	61
Колись ту гілку з квітами черемхи.....	61
Повільно розмиває землю.....	62
Буває так, що в радіснім пориві.....	62
Душа поезії – не зрима.....	63
Мої милі, рідні, любимі Карпати.....	64
Пісні.....	65
Коляда.....	66
Колискова.....	67

Співаночка.....	68
Зоряні Карпати.....	69
Карпати.....	70
Радуйся, земле.....	71
До мами.....	72
Моя Україна.....	73
Весна.....	74
Гори рідні, мої милі.....	75
Журавлі.....	76
Ніч у Карпатах.....	77
Люблю я свої гори.....	78
Моє рідне Прикарпаття.....	79
Краю мій коханий.....	80
Над горами сонце сходить.....	81
Понад Прутом.....	82
Ой ви гори.....	83

Валерій Сергєєв

Гомін Карпат

Лірика і пісні

“Писаний Камінь”

Косів

2015

Видруковано в ПП “Писаний Камінь”
Свідоцтво Держ. реєстру: серія ІФ, № 44
Івано-Франківська обл., м. Косів,
вул. Незалежності, 28.
Тел-факс: 2-24-91
E-mail: Evrika-pk@ukr.net

Підписано до друку 23.11.15. Формат 60х84\16.

Папір офсетний. Друк принтерний.

Умов. друк. арк. 4,88. Обл.-вид. арк. 6,12.

Тираж 400 прим. Замовне 429.